

אוקטובר 2021 | תשרי - חשון תשפ"ב

משולחנו

אוקטובר בבית הפלמ"ח

חודש אוקטובר היה גדוש במבקרים ובאירועים בבית הפלמ"ח וברחבי הארץ. אנו שמחים לשתף שהתנועה בבית במגמת עלייה. החודש בקרו בבית הפלמ"ח 5446 מבקרים ומבקרות. מוזמנים לטעום מעט מהנעשה בבית:

תמונת החודש:
 הרמטכ"ל רא"ל אביב כוכבי משוחח עם ציפי דגן,
 חברת הכשרת 'רגבים'

תוכן עניינים:

פורום מטכ"ל וערב הוקרה
 לדור הפלמ"ח

טקס הענקת פרס יצחק שדה
 לספרות צבאית

הרצאה לציון 75 שנה לעליית
 יא' הנקודות בנגב

כניסת מנהל הארכיון החדש
 לתפקיד בבית הפלמ"ח

ההצגה "חשבון פשוט"
 אירועי 80 שנה לפלמ"ח

אירועי 80 שנה לפלמ"ח
 ברחבי הארץ

דבר המשורר

הזמנות לאירועי נובמבר

מפקדיו הבכירים של צה"ל ביום הוקרה מרגש לפלמ"ח, בשיתוף עם מרכז רבין

כבכל שנה התכנס פורום המטכ"ל לציון רצח ראש הממשלה. השנה, כחלק מחגיגות שנת ה-80 לפלמ"ח, הוחלט לקיים יום עיון שעסק בפלמ"ח ובמורשתו. יום העיון כלל הרצאה של מאיר שלו, שיחה על רוח הפלמ"ח וצה"ל ואחריה סדנאות שונות. השיחה בהנחייתה של טלי ליפקין שחק התקיימה עם שני אלופי פיקוד הדרום: הנוכחי - האלוף אליעזר טולדנו והאלוף במיל. שיק'ה גביש, וכן ההיסטוריון פרופ' מוטי גולני. השיחה היתה רצינית ולא עשתה הנחות לא לפלמ"ח ולא לצה"ל.

חלק טקסי הוקדש לזכרו של ראש הממשלה המנוח ולאחריו יצאנו לארוחת ערב במרפסת הגדולה של מרכז רבין.

ביוזמתו של הרמטכ"ל הוזמנו חברי הפלמ"ח למפגש עם אלופים בכירים מהצבא לארוחה בה ישבו ושוחחו יחדיו. לאחר מכן עברו כולם לערב הוקרה שהתקין באולם מלווי השיירות בביתנו. בטקס נשא הרמטכ"ל דברים על השפעתו של הפלמ"ח על המערכת הצבאית של היום, זמרי ההרכבים של להקות צה"ל שרו שירי פלמ"ח במחווה נוגעת וכולם הצטרפו לשירה בצוותא.

הטקס נחתם כמיטב המסורת בהמנון הפלמ"ח שנשמע בקולי קולות.

"התפקיד של צה"ל הוא כמובן להגן, להרתיע ולנצח, אבל יש לו עוד תפקיד - והוא התפקיד של המקום המחבר בין כל חלקי העם. הרי מה מחבר שם בתוך הסנק?"

"בנימה אישית: אנחנו אף פעם לא יודעים מה מוביל אותנו לבחור את הבחירות שלנו.

והילדות שלי הייתה בצל הדוד הגדול מהפלמ"ח ששיחרר את העיר צפת"

מתוך דברי הרמטכ"ל
רא"ל אביב כוכבי

בתמונה: יו"ר עמותת 'דור הפלמ"ח' האלוף במיל' ישעיהו (שייק'ה) גביש, אלוף פיקוד דרום אליעזר טולדנו, ומפקד המכללות הצבאיות האלוף איתי וירוב

טקס הענקת פרס יצחק שדה לספרות צבאית לשנת 2021 - התשפ"א

יצחק שדה היה מפקדו הראשון של הפלמ"ח, אך הותיר חותמו הרבה מעבר לכך! ברעיונותיו וכן במעשיו שימש שדה כאדריכל מרכזי של בניין הכוח העברי בארץ, ועיצוב תפיסות היסוד של צה"ל.

שדה לא רק הצטיין במחשבה צבאית עמוקה ומקורית, אלא גם ביכולתו לנסח ולכתוב את רעיונותיו בבהירות וביצירתיות; "היצאה מן הגדר", "מי יישא את הרובה העברי?", "אהוב את הנשק ושנא את המלחמה" הם רק מקצת מאותם רעיונות חשובים שנוסחו על ידי "הזקן" ונשתמרו לדורי דורות. היה זה אך טבעי כי לאחר מותו, מורשתו ודמותו של שדה היוו השראה לפרס לספרות צבאית אשר קרוי על שמו.

50 שנה מאז נדלקה מדורת הפרס לראשונה, גם השנה התכנסנו וכיבדנו את הסופרים המצטיינים אשר שומרים כי מדורתו של "הזקן" לא תכבה. בפרס יצחק שדה לספרות צבאית לשנת 2021 זכו השנה: יאיר טל, על ספרו: ישראל טל - פרקים במלחמת יום הכיפורים. נחמיה זרחוביץ ויוסי לנגוצקי על ספרם: בעקבות מסלולי קרבות מלחמת ששת הימים בירושלים.

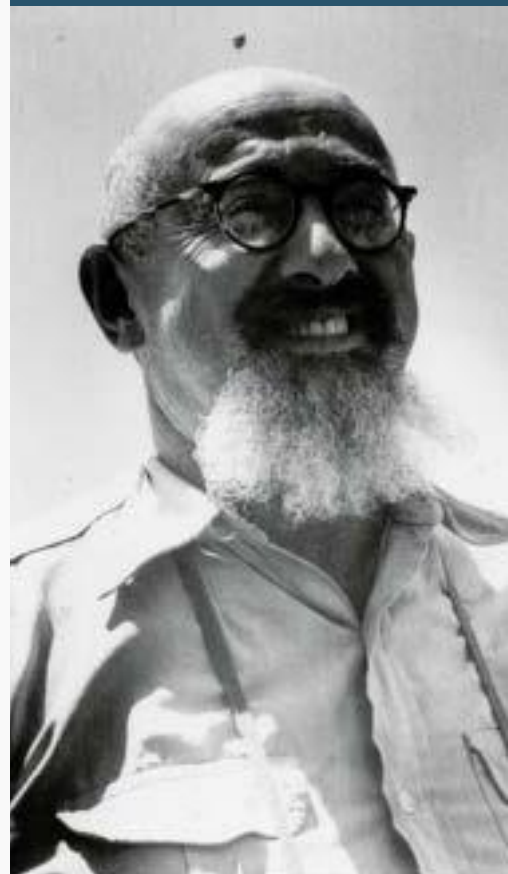
ציון מיוחד:

עמירם אזוב על ספרו: הכרעה - מי ניצח במלחמת יום הכיפורים? שרו וצ'זבטו: להקת "הצ'יז-beat-רון" של חיל החינוך והנוער.

**"בסופו של דבר
אלו הם אותם
האנשים
שנלחמים בכל
המלחמות של
בני דורם תוך
שהם מוסיפים
שנים, ניסיון
קרבות ודרגות..."**

מתוך דברי האלוף במיל'
דר' עמנואל סקל

פותחים את אקדמיית הפלמ"ח לשנת תשפ"ב עם 11 הנקודות בנגב.

ביום ד' ה-13.10 שדרנו בזום את הרצאתו של החוקר ואיש הנגב, ד"ר זאב זיוון, שעסקה בסיפורן של 11 הנקודות. החודש לפני 75 שנה עלו בלילה אחד 11 נקודות התיישבות חדשות בלב המדבר. היה זה אחד המבצעים הגדולים בתולדות היישוב היהודי, אשר פעלו בו בשיתוף פעולה מרשים של כוחות וארגונים (ובכללם הפלמ"ח) למען הצלחת המשימה. לימים, התבררו השלכותיה כבדות המשקל של הפעולה, הן במערכה המדינית באו"ם והן במלחמת העצמאות.

מנהל ארכיון חדש!

החודש נכנס לתפקידו כמנהל הארכיון בבית הפלמ"ח ד"ר ליעד גלבע. ליעד מחליף את ד"ר אלדד חרובי שהיה מנהל הארכיון במשך שנים ארוכות ופורות של מידענות, יצירה וחקירה מתמדת. אנו מברכות אותו בהצלחה בתפקידו החדש ובטוחות כי ישתלב במהרה בעשייה הרבה ויוכל לאתגר הרב המצפה לו. מאחלות לו הנאה סיפוק ושותפות.

ההצגה "חשבון פשוט"

לקראת יום הזיכרון לרצח ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל העלו חברי תנועת הבוגרים "דרור ישראל" (של הנוער העובד והלומד) מחזמר מודרני על השפעת הרצח על החברה הישראלית. השירים בוצעו בסגנון הראפ (סגנון הבנוי על מקצב ושירה פואטית) בליווי הפקה מינימליסטית שמילאה את הבמה בשלל צבעים וצורות. מטרתם של יוצרי המחזה היא להגיע לכמה שיותר נערים ונערות ברחבי הארץ ולהעלות בצורה נגישה את נושא ההסתה והאלימות לשיח סביב יום זה. קהל הצופים במחזמר היו כל חיילי הנח"ל של התנועה שהגיעו במדים ובחולצות כחולות.

"עַתְּ רָאִשִּׁי -
מַחְשָׁלוֹת
עוֹצְמִים עֵין
לִישׁוֹן
אוֹר חֲדָרָה מְשֻׁנָּה
אֶת מַפֶּת
הַמְזָרָח."

צריף בנגב, אלתרמן

חיילי הנח"ל של התנועה הגיעו במדים ובחולצות כחולות

אירועי 80 שנה לפלמח ברחבי הארץ

חברות וחברים,

ביום ד', 6 באוקטובר 2021, שבעים וחמש שנה לאחר עלייתן של י"א הנקודות להתיישבות ברחבי הנגב, נערך באולם תרבות אשכול ב"מועצה האזורית אשכול", ערב הוקרה לפלמ"ח במלאת 80 שנה לייסודו. הערב הופק על-ידי דני אלטר ואיילת גודארד (חברת בארי) בשיתוף פעולה מלא עם "עמותת דור הפלמ"ח" ו"המועצה האזורית אשכול". התכנסו כ-400 איש ואישה, מיישובי המועצה, חברי פלמ"ח וחברותיו, וכן חברים מ"דור ההמשך" של העמותה.

גדי ירקוני, ראש "המועצה האזורית אשכול", נשא בפני הנוכחים ברכה מרגשת, והעלה על נס את חלקו של הפלמ"ח בהגנת הארץ בתש"ח בכלל, ובהגנת הנגב בפרט.

שייקה גביש ומיקי כהן, אנשי הפלמ"ח, ושלושה מילדי הראשונים של קיבוץ נירים הפליגו בתיאור המערכה על הנגב והקרבת הגורלי על דנגור-נירים ב-15 במאי 1948.

"מקהלת ילדי אשכול" ולהקת המחול "איה-אשכול" הנעימו בזמר ובמחול. ערב ההוקרה הסתיים בשירת שיר הפלמ"ח ו"התקווה".

תודתנו והערכתנו שלוחה לגדי ירקוני, ראש המועצה, לאנשי היישובים ברחביה, ולעושים במלאכה ובראשם דני אלטר ואיילת גודארד. זהו האירוע העשירי בסדרת האירועים שעורכת "עמותת דור הפלמ"ח" ברחבי הארץ לציון שנת השמונים לייסוד הפלמ"ח.

המשך בוא יבוא!

ביום ה', 7 באוקטובר 2021, התקיימה התכנסות רבת משתתפים ב"מתחם הלהקה" במשמר-העמק, ערש הפלמ"ח. ההתכנסות הינה פרי יוזמתם של חברי משמר-העמק וביניהם צוות "מערת הפלמ"ח", ואנו היינו שותפים-נלווים וזעירים לה ובה. ההתכנסות כללה מפגש רעים מכובד ומכבד ב"מערת הפלמ"ח", ולאחר מכן נקבצו ובאו כ-450 איש ואישה וביניהם חברי פלמ"ח וחברותיו אל "מתחם הלהקה" בפאתי הקיבוץ, וצפו במופע "סיפור נספר וסיפור גם נשמע". במופע נטלו חלק להקת פיקוד צפון, להקת "הורה מטה אשר", דודו זכאי ואמיר גינת שהנעימו בקולם, ד"ר ישע עקרון שסיפר מקורות הפלמ"ח, שייקה גביש, רבקה'לה קרמר ופוצ'ו כיכבו בסרטונים שהופקו במיוחד לערב הזה, איציק חולבסקי, ראש המועצה האזורית "מגידו" ויקיר הפלמ"ח, ואלעד בצלאל, נציג "המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל" בירכו את המתכנסים. "עמותת דור הפלמ"ח" מודה לבית משמר-העמק ולצוות שניצח על המלאכה, ומאחלת הצלחה רבה ללליב רונן-פדידה, שהחלה זה עתה בתפקידה כמנהלת "מערת הפלמ"ח".

הנהלת "עמותת דור הפלמ"ח"

שלט הנצחה שני הוצב לאחרונה ברביבים, הפעם במצפה. תודתנו וברכתנו שלוחה לעודד ברזילי, לוחם בגדוד הראשון, ולחנה'לה אווירא, שניהם חברי רביבים, על נכונותם, התמדתם והזמן היקר שהשקיעו עד אשר הדבר קם והיה. זהו שלט ההנצחה התשיעי להכשרות הפלמ"ח ולנוכחות יחידותיו בקיבוצי הארץ. קדמו לו שלטי הנצחה בגבעת-חיים, עין-החורש, כנרת, אפיקים, שער-העמקים, צרעה, רביבים (בתחום הקיבוץ) וחולתה (בתמונה משמאל).

הכשרות חולתה בפלמ"ח

ב-1941 הוקם הפלמ"ח. לאחר כשנה התגייסו הקיבוצים לשמש בסיסים לחידותיו.

ב-1944 קבע 'הסכם ההכשרות' - בין הקיבוצים, לבין תנועות הנוער ומטה הפלמ"ח - שבגור החנועות מתגייסים לפלמ"ח ויוצאים להכשרה המשלבת עבודה במשק חקלאי.

בשנים 1946-1950 קלטו ארבע 'הכשרות חולתה'.

הכשרת הטורקים של 'הנוער העובד'
ממקימי משאבי שדה

הכשרת דפנה-חולתה
שהשלימה את משגב עם

הכשרת 'הגוברים' של 'הנוער העובד'
שהחזיקה את דרדרה והקימה את גדות

הכשרת חולתה של 'המחנות העולים'
שהשלימה את בית קשת

היינו לפלמ"חניקים בסיים ובית, הסחיו איתנו כחול ובחג, בעבודה ובהגנה. מכאן יצאו לקרבות והנה שבו עם הנופלים, וברוחה של חולתה המשיכו בדרכם ליישב את ישראל הנבנית.

נחשף ב - 2 באוקטובר 2021,

תודה שלוחה לאמנון לוין, איש חולתה

ב- 19 באוקטובר 2021, נחנך אתר "חורשת הפלמ"ח", סמוך לבניין המועצה האזורית "רמת הנגב".

בטקס הצנוע והמכובד נשאו דברים ראש המועצה האזורית "רמת הנגב", מר דורון ערן, שהעלה על נס את תרומתם הביטחונית וההתיישבותית של אנשי הפלמ"ח, אשר נטלו חלק פעיל בהגנת הנגב ובלחימה עליו במלחמת העצמאות ובהתיישבות במרחביו, מר דני גיגי, מנהל מחוז הנגב בקק"ל, עמיר ססלר מרשות ניקוז ונחלים שקמה-בשור ועודד ברזילי, לוחם בחטיבת "יפתח" וחבר קיבוץ רביבים שנשא מילים מרגשות על אודות דור הפלמ"ח, לוחמיו ושירתו.

בטקס נכחו אנשי פלמ"ח מרביבים ומשאבי-שדה ובני "דור ההמשך" מהקיבוצים האלה, וכשבעים בוגרים, נערים ונערות מיישובי המועצה. "עמותת דור הפלמ"ח" משגרת את תודתה והערכתה לראש המועצה האזורית ולעובדיה המסורים, שיצרו יחדיו אתר אשר נושא את שם הפלמ"ח, ויהיה מעתה ואילך אבן שואבת למטיילים.

ביום ו', 22 באוקטובר 2021, התקיימה במתחם המוזיאונים בבאר-שבע ההתכנסות ה-12 (מחוז "ל" בית הפלמ"ח" בתל-אביב) במסגרת אירועי שנת השמונים לייסוד הפלמ"ח.

כ-200 איש ואישה, בני גילאים שונים, כולל כשבעים בני נוער, התכנסו תחת צילייה ברחבה מסודרת, אשר עוטרה בדגלי פלמ"ח, בכרזת שנת השמונים לייסודו ובתערוכת תצלומים שסיפרה את סיפור הקרב על באר-שבע בפעולת "משה" במבצע יואב", במלאת 73 שנה לשחרור העיר. קודם להתכנסות נערכו סיורי מורשת ברחבי "העיר העתיקה" ובשוליה בהם השתתף קהל רב. מריימה כהן, פלמ"חניקית, תמנה עורב, גרשון דובנבוי (אחינו של "דבמבם" {בדקו מיהו...}) וגרשון קורח (הנקרא על שמו של "דבמבם"), בני "דור המשך", שיתפו אותנו בסיפור חייהם. "הקולנים של שדה-בוקר" הנעימו בשירי פלמ"ח ומדבר, והקהל צפה במצגת מעולה שתיארה את פעולת "משה".

ברכת "עמותת דור הפלמ"ח" שלוחה ליאיר נגיד, מנכ"ל המשכן לאמנות הבימה בעיר, לעודד שוהם חברנו, שיזם והפיק מא' ועד ת', לד"ר זאב זיוון, שערך והינחה ולכל הפעילים המסורים, שעל הבימה, הרחבה, ההגברה והתפעול, אשר סייעו לקיומה ולהצלחתה של ההתכנסות הזאת.

"חורשת הפלמ"ח"

ב- 26 באוקטובר 2021, נחנכה במוזיאון "בית הבאר" בנתניה תערוכת חוצות שתצלומיה משקפים את הפלמ"ח, הווייתו, חברותיו, חבריו ופעולותיו.

היוזמה ליצירת התערוכה הינה של תמי בן-בסט, מנהלת המוזיאון. תמי יזמה, הניעה, ארגנה והביאה לקיומו של ערב מרגש בו נכחו כ-130 מתושבי העיר נתניה, חלקם יוצאי הפלמ"ח וצאצאיהם. תערוכת החוצות מוצגת בחזית המוזיאון, בצומת הרחובות המרכזי סוקולוב וויצמן.

בערב פתיחתה הרשמית של התערוכה שהנחתה תמי, הופיעה מיטל טרבלסי במיטב שירי הפלמ"ח בליווי המוסיקלי של תומר קלינג, ושתיים מחברות הפלמ"ח סיפרו את סיפוריהן האישיים מימי שירותן בפלמ"ח: דינה הר מ"הכשרת רמת-יוחנן", ויהודית ירדן מ"הכשרת עין-השופט". "עמותת דור הפלמ"ח" מודה לתמי בן-בסט וצוות עובדי המוזיאון, ומשגרת את הערכתה ותודתה להם.

ביום ה', 28 באוקטובר 2021, נערך אירוע נוסף לציון שנת השמונים לייסוד הפלמ"ח, והפעם – באתר חברת האשלג הארצישראלית ע"ש משה נובומייסקי במרחב סדום.

ארז קמה, מנהל קשרי קהילה בחברת כי ל, ארגן, ערך והפיק אירוע שהעמיד במרכז את פעילותה של חברת האשלג ולצידה את קשרי הפלמ"ח עם חבל ים המלח ומדבר יהודה והפלמ"ח.

נעם גולדשטיין, סמנכ"ל חברת כי ל, עמרי שלמון, מנכ"ל המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל ואסף סלע, נציג "דור ההמשך" של "עמותת דור הפלמ"ח", בירכו את כתשעים המתכנסים וביניהם חברי "דור ההמשך", שהתכבדו בסיור יסודי באתר המשוקם של מחנה העובדים בסדום, ושמעו סקירה על אודות ה"פלמ"ח, ים המלח ומדבר יהודה במסעות הפלמ"ח".

ברכת עמותת דור הפלמ"ח שלוחה למועצה לשימור אתרי מורשת בישראל, לחברת כי ל, לארז קמה ולצוותו, לאיתן פאר, המפיק בפועל שדאג לאירוחנו באתר ולחברי מקהלת חברת כי ל רותם, שהנעימה במחרוזת שירי פלמ"ח ומדבר, כל אלה חברו להצלחת האירוע.

העמותה תשמח להעמיד לרשות חברת כי ל מידע חיוני על אודות פעילותם של חברות הפלמ"ח וחבריו ברבת-אשלג, היא קליה ובסדום.

דבר המשורר

נתן אלתרמן | צריך בנגב

דבר, ינואר 1947

יום חשך ויהי ערב, ירח נדלק
מתגבר ורע עין, מול ארץ סיני.
ואנחנו נכנסנו
לצריך הדק
שברוח רעד כמו חי.

זה עתה עזבוהו פטיש ומשור
וישימוהו, רוטט בקרשיו הלבנים.
לבדו בעולם, בחשע המישור,
שקבר את עריו
לפני אלף שנים.

בבאנו ראינו בצריך נערה.
היא בספר קראה. לה צמה וסינר.
ורק עבי של קרש בין צחור – סנרה
ובין ליל הגפרית וחקת המדבר.

ודמינו במעט – למבט הראשון –
שזה בית שוקט וזו בת שובבה.
ושאבא ואמא שכבו כבר לישון
רק היא עוד בבית ערה בגנבה.

רק אחר שיצאנו לשוב למכונית
הזכירנו השחק עצום – הכפה
כי עברנו על פני העמדה הקדמית
אשר נפש העם בכפה.

על שיחות ושמועו תונאומי – ועידה
מוסרים
סט"א
ופלקור
ואסושיטד – פרס.
אין כמעט טלגרמות על זו הילדה
הבודדת בלב מישוריו של הלס.

אך נודה כי הנה, מבחינה ענינית,
כל איש מבינינו מובן,
כי סוכנות אין
ואין מחלקה מדינית
בלעדיה ובלי סנרה הלבן.

ואפילו לכל הויכוח הער
בין תומכי הרב ויז ובין סילבר הרב,
לא היה אולי ערך גדולו ביותר,
בלעדי צמתה הגולשת על גב.

גם ללונדון היה במזרח התיכון
קל יותר, לולא היא וספרה שצנח.
עת ראשי – ממשלות עוצמים עין לישון
אור חדרה משנה את מפת המזרח.

- - כן, אולי גם הערב חיוך נעורים
על שפתיה שוכן. שימו לב, רבותי.
לא הייתי מודיע על כך לקוראים
לו חשבתי שאין זה חשוב למדי.

לעדכונים
נוספים

עקבו אחרי
דף הפייסבוק
של
בית הפלמ"ח

קיבוץ נירים - עליית 11 הנקודות בנגב